

Der skal være en konsekvent reaktion. Arbejdstilsynet bør opprioritere indsatsen over for manglende sikkerhedsorganisation og manglende uddannelse, især af arbejdsgiverne.

For det tredje er der de ansattes muligheder for at tage sagen i egen hånd. Det skal være muligt at stoppe arbejdet ved overhængende fare, ikke blot ved overhængende fare for ulykker, det er meget åbenlyst, men også ved helbredstrusler, når arbejdsmiljøloven overtrædes, f.eks. ved asbestarbejde eller ved mineraluldsarbejde.

Grunden til, at retten til at stoppe arbejdet ikke bruges, er jo, at mange er bange for represalier, og det bør man sikres over for. Og retten skal udvides til også at dække medarbejdernes faglige organisation.

For det fjerde skal alle have ret til rådgivning, ikke bare fordi det står i EU's rammedirektiv, men også fordi det er nødvendigt i det forebyggende arbejde, at man har mulighed for at trække på den eksisterende viden. Derfor skal alle virksomheder tilsluttes BST. Også medarbejderne skal have mulighed for at tilkalde rådgivning, og desuden skal BST oprustes, så de kan vejlede om ulykkeforebyggelse.

Derudover er der spørgsmålet om de konsekvenser, der er, når skaden er sket, strafferammerne, som vi har været inde på. Jeg hørte ministeren sige, at det skulle straffes hårdt at være ansvarlig for arbejdsulykker, og det glæder mig da meget.

Jeg vil gerne høre, om det er et tilsagn om, at der rent faktisk kommer lovgivning på dette område. Det er krænkende for de efterladte, at en dødsulykke kan medføre en bøde på 10.000-25.000 kr., som er den almindelige størrelse, for ikke at tale om dem, der ikke indgår i statistikken, som det eksempel fra SiD, hvor en arbejder døde af en lungesygdom to år efter arbejdsulykke, hvor han blev ramt af en stor svingende jernplade på brystet. Arbejdsskadestyrelsen havde ikke nået at færdigbehandle hans sag, og han døde jo heller ikke umiddelbart efter ulykken. Efter Enhedslistens mening er det en hån mod både den forulykkede og de efterladte.

Med hensyn til bødestørrelser kan man jo ikke bebrejde anklagemyndigheden. De følger normalt blot Arbejdstilsynets jurister, og endnu er ingen arbejdsgiver indstillet til frihedsstraf, ligegyldigt hvor groft loven bliver overtrådt. Tværtimod er der mange eksempler på, at der

gives en fast og lav bødetakst også i gentagelsestilfælde.

Det mindste, man må kræve, er da, at man følger strafferammerne på miljøområdet. Jeg vil gerne bede ministeren om at svare direkte på, om man er villig til at gå ind i sådan en diskussion.

I regeringens plan »Rent arbejdsmiljø år 2005« omtales dødsulykker, medens dødsfald på grund af erhvervsbetingede sygdomme ikke er prioriteret særlig højt. Det er heller ikke så dramatisk, og det er også meget sværere at gøre noget ved, som ministeren også gjorde rede for. Og det kræver langt større viden og forudseenhed.

I det talmateriale, der umiddelbart er til rådighed fra Arbejdstilsynet, kan man slet ikke få brugbare tal vedrørende dødsfald på grund af sygdom; der tales kun om ulykker. Er ministeren villig til at gå ind for muligheden for at få et stærkt forbedret talmateriale, så man kan tilvejebringe en bedre forebyggelse?

Hvis forebyggelsen skal være målrettet, må talmaterialet jo være up to date og være nuanceret nok til, at man kan komme med en direkte indsats. Det er jo ikke nok at sige, at man skal komme med en indsats over for bestemte brancher; man må være meget mere præcis både i forhold til rådgivning og forskning.

Men der er i hvert fald én ting, vi ved, og det er, at lange arbejdsdage, natskift, skiftende arbejdstider og overarbejde giver en langt større ulykkesrisiko. Det, vi kan se i øjnene, er, at hvis ikke forebyggelsen bliver langt, langt bedre, kommer der af sig selv flere ulykker og flere arbejdsbetingede livsstilssygdomme, for det bliver jo mere og mere almindeligt, at man har skæve arbejdstider, at man bliver bedt om at arbejde over, osv., osv.

Så uanset hvad der ellers måtte ske, ved vi med sikkerhed, at antallet af arbejdsulykker vil stige i de kommende år, hvis der ikke bliver gjort en meget dramatisk indsats her og nu.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil godt anholde påstanden fra fru Jette Gottlieb om, at Arbejdstilsynets bevillinger skulle være skåret ned. Det er faktisk ikke sket i denne regerings tid. Tværtimod har vi med den finanslovforståelse med SF haft mulighed for at tilføre flere midler til Arbejdstilsynet her fra den 1. januar. De er knap og nap ansat endnu, og derfor kan de jo heller ikke virke.